

Sygn. akt VIII RC 658/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2015 r.

Sąd Rejonowy Szczecin Centrum Wydział VIII Rodzinny i Nieletnich
w S. w składzie:

Przewodniczący SSR Dorota Pękała

Protokolant sekretarz sądowy Dorota Piotrowska

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2015 r.

sprawy z powództwa małoletnich: N. I. D. i J. D.

przeciwko K. D.

o alimenty

I. zasądza od pozwanego K. D. na rzecz małoletnich powodów N. I. D. i J. D. renty alimentacyjne w kwotach po 350 (trzysta pięćdziesiąt) złotych miesięcznie na rzecz każdego z nich, płatnych z góry do dnia 15 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 1 października 2015 roku;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa;

IV. zasądza od pozwanego K. D. na rzecz adwokata T. P. kwotę 1200 zł (tysiąc dwieście złotych) z tytułu kosztów zastępstwa procesowego;

V. wyrokowi w pkt. I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

VIII RC 658/14

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym dnia 15 października 2014 r. małoletni powodowie N. i J. D. reprezentowani przez matkę, B. Ł. wnieśli

o zasądzenie na ich rzecz od ojca, K. D., rent alimentacyjnych w kwotach po 500 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich, poczynając od dnia 1 października 2014 r.

W uzasadnieniu pozwu wskazano między innymi, iż rodzice małoletnich przez siedem lat żyli w konkubinacie. Konkubenci z dziećmi zamieszkiwali w różnych kawalerkach na terenie S., a w ostatnim czasie mieszkali w miejscowości W. koło T., w lokalu po zmarłej matce pozwanego i na działkach ogrodniczych w S.. Od 8 października 2014 r. matka powodów wraz z nimi zamieszkała w Hostelu dla O. Przemocy, albowiem w ostatnim okresie wspólnego zamieszkiwania pozwany zaczął nadużywać alkoholu, pod wpływem którego wszczynał awantury, ubliżał B. Ł. i stosował wobec niej przemoc fizyczną; także w obecności dzieci. Matka powodów podała ponadto, że K. D. nie partycypuje w kosztach utrzymania dzieci i rodziny.

Pozwany uznał powództwo do kwoty po 50 zł miesięcznie na rzecz każdego z powodów i o zwolnienie go od ponoszenia kosztów sądowych. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, iż nie pracuje, nie osiąga żadnych dochodów, poszukuje pracy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. Ł. i K. D. żyli przez około siedem lat w nieformalnym związku. Pochodzi z niego dwoje dzieci: N. D. ur. 21 września 2010 r. oraz J. D. ur. (...). Od 8 października konkubenci nie mieszkają razem. B. Ł. wraz z dziećmi zamieszkała w Hostelu dla Osób Pokrzywdzonych Przemocą w Rodzinie w S. przy ul. (...). Aktualnie, od 26 stycznia 2015 r., zamieszkuje w Schronisku dla (...) przy ul. (...) w S.. Opuszczając pozwanego B. Ł. wniosła o ustalenie miejsca pobytu wspólnych małoletnich dzieci przy matce. Postanowieniem wydanym dnia 6 listopada 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie w sprawie V. N. (...) wydał postanowienie, na mocy którego miejsce pobytu małoletnich N. i J. D. ustalił przy matce na czas trwania postępowania. Ze swej strony pozwany złożył do Sądu Rejonowego w Gryficach wniosek o powierzenie mu władzy rodzicielskiej nad dziećmi. 24 października 2014 r. pozwany zabrał N. od matki i przetrzymywał ją wbrew woli matki do dnia 18 listopada 2014 r. Małoletnia została zabrana od ojca w asyście policji. W dniu 23 listopada 2014 r. ojciec ponownie zabrał małoletnią wbrew woli matki i ponownie dziewczynka była od niego zabierana w asyście policji, co miało miejsce dnia 29 listopada 2014 r. Pomimo tego pozwany zabrał córkę wbrew woli matki po raz kolejny; 6 grudnia 2014 r. Przetrzymywał ją do 22 grudnia 2015 r. Małoletniego J. D. pozwany przetrzymywał wbrew woli matki od dnia 21 marca 2015 r. do dnia (...). Syna zabrał w okresie kiedy dziecko było jeszcze karmione piersią. Matka powodów była zmuszona wnieść do sądu sprawę o wydanie dziecka, małoletniego J. D., w związku z czym w dniu 6 maja 2015 r. wydane zostało postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie nakazujące K. D. wydanie B. Ł. małoletniego J. D..

Dowód:

- przesłuchanie B. Ł. k. 50;
- przesłuchanie K. D. k. 61;
- kopia postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie wydanego w sprawie V. N. (...) w przedmiocie ustalenia miejsca pobytu dzieci;
- kopia postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie wydanego w sprawie V. N. 335/15

B. Ł. utrzymuje się z pomocy społecznej. Jest zarejestrowana jako bezrobotna od 4 lipca 2013 r. Obecnie otrzymuje 512 zł z tytułu zasiłku z (...). W miesiącach październik, listopad i grudzień 2014 r. oraz w styczniu 2015 r. kobieta otrzymywała zasiłek w wysokości po 900 zł w skali miesiąca, bowiem w tamtym okresie musiała zapewnić sobie i dzieciom wyżywienie we własnym zakresie. Odkąd zamieszkała w Schronisku nie musi ponosić wydatków na wyżywienie swoje i dzieci, gdyż wydatki na ten cel ponosi opieka społeczna. W Schronisku małoletni powódowie z matką mają możliwość przebywania nawet kilka lat. Dzieci z matką posiadają do dyspozycji pokój o powierzchni około 20 metrów kwadratowych. Przeciwno pozwanemu toczy się postępowanie karne o znęcanie się nad rodziną. B. Ł. przeszła terapię dla osób pokrzywdzonych przemocą, nadal uczestniczy w spotkaniach terapeutycznych. Małoletnia N. D. we wrześniu ukończy 5 lat. Dziewczynka nie uczęszcza do przedszkola. J. ma 2 lata. Nie uczęszcza do żłobka. Poza powodami B. Ł. posiada na utrzymaniu dwie córki z poprzedniego związku: jedną w wieku 16 lat, a drugą

w wieku lat 12. Obie przebywają od kilku lat w rodzinie zastępczej u rodziców B. Ł.. Ojciec tych dzieci ma zasądzone alimenty na każde z nich po 300 zł miesięcznie, ale ich nie płaci i nie interesuje się dziećmi. Jest pozbawiony władzy rodzicielskiej. Matka małoletnich powodów nie ma zasądzonych alimentów na starsze córki.

Dowód:

- przesłuchanie B. Ł. k. 50-51;
- zaświadczenie PUP w S. k. 47;
- dokumenty na kartach; 4 -7 i 48

Pozwany K. D. z zawodu jest kucharzem. Od stycznia 2015 r. zamieszkuje sam w wynajętym mieszkaniu. Wcześniej mieszkał z babcią, od której wyprowadził się po kłótni z nią. 26 marca 2015 r. zawarł umowę najmu mieszkania położonego w G. przy ul. (...). Czynsz najmu ustalony został na sumę 750 zł miesięcznie. Opłata za gaz, wodę i energię elektryczną wynosi pozwanego około 150 zł miesięcznie łącznie. Pozwany pracuje „na czarno”. Miesięcznie zarabia około 1700 zł. Dnia 27 kwietnia zarejestrował się jako bezrobotny w Urzędzie Pracy w G.. Obecnie mógłby mieszkać u swej babki, ale nie chce. Pozwany nie wnosił o ustalenie jego kontaktów z dziećmi, chociaż twierdzi, iż matka małoletnich kontakty te mu utrudnia. Poza małoletnimi powodami pozwany nie posiada innych osób na utrzymaniu.

Dowód:

- przesłuchanie K. D. k. 61-64;
- kopia umowy najmu k. 60;
- zaświadczenie PUP k. 53

Powyższy stan faktyczny ustalił Sąd na podstawie przytoczonych dokumentów oraz przesłuchania matki małoletnich powodów i pozwanego. Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów, które zostały wyżej powołane. Ich wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez którąkolwiek ze stron postępowania. Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego w tym zakresie, że pracę podjął dopiero w maju 2015 r., a wcześniej korzystał z finansowej pomocy babki i jej przyjaciela. Według twierdzeń pozwanego z babką mieszkał do stycznia 2015 r., a potem korzystał z jej pomocy finansowej. Tymczasem, jak wynika z notatki urzędowej sporządzonej przez Policję w dniu 22 marca 2015 r. od około trzech miesięcy po kłótni z pozwanym, nie utrzymuje ona z nim kontaktów. W tym stanie rzeczy Sąd przyjął, że pozwany już wcześniej pracował, albowiem z czegoś się utrzymywał, a nie były to pieniądze od jego babki.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie co do zasady oraz częściowo w zakresie dochodzonej kwoty alimentów.

Podstawą dochodzonego w pozwie roszczenia jest art. 133 § 1 Ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, (tekst pierwotny: Dz. U. 1964 r. Nr 9 poz. 59; tekst jednolity: Dz. U. 2012 r. poz. 788), dalej cyt. jako: kro, zgodnie z którym rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego – małoletni powodowie nie posiadają majątku, znajdują się w wieku szkolnym, nie uzyskują żadnych dochodów, a zatem oczywistych względów nie są w stanie utrzymać się samodzielnie.

Zgodnie z treścią art. 96 kro, rodzice zobowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka oraz przygotować je należycie – odpowiednio do jego uzdolnień – do pracy dla dobra społeczeństwa. Nie budzi wątpliwości, że każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci mieszkania, wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież,

środki na ochronę zdrowia itp. Obowiązek alimentacyjny stanowi konkretyzację tych zasad ogólnych, a jego zakres określają przepisy art. 135 § 1 i 2 kro. Zgodnie z ich treścią zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego wobec dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego, w takim przypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego. Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć należy te, których zaspokojenie zapewni mu – odpowiedni do jego wieku i uzdolnień – prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego określają zarobki i dochody, jakie uzyskiwałby przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś rzeczywiste zarobki i dochody. Podkreśla się przy tym, że dzieci mają prawo do równej z rodzicami stopy życiowej, niezależnie od tego, czy żyją z nimi wspólnie, czy też oddzielnie (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z 5 stycznia 1956 r., III Cr 919/55, OSN 1957, poz. 74).

Matka małoletnich powodów średni miesięczny koszt utrzymania córki oceniła obecnie na kwotę 300 zł miesięcznie, a syna w granicach od 250 do 300 zł miesięcznie. Wskazała, że to koszt utrzymania nieobejmujący kosztów zamieszkania, które finansuje obecnie (...). Wcześniej nosiła się z zamiarem wynajęcia mieszkania. W ocenie Sądu realny koszt utrzymania małoletnich należy ocenić na kwoty wyższe, oscylujące w granicach po 500 zł w skali miesiąca. Obecnie opieka społeczna finansuje małoletnim powodom mieszkanie i wyżywienie, ale ma to miejsce dlatego, że pozwany jako ojciec małoletnich nie wywiązuje się ze swego ustawowego i moralnego obowiązku. Fakt, że państwo utrzymuje małoletnich powodów żadną miarą nie zwalnia ich ojca z obowiązku łożenia na nich. Powodowie prócz jedzenia i mieszkania potrzebują także odzieży, zabawek, zapewnienia rozrywek stymulujących rozwój, leków, środków czystości, książek, zabawek itp. Nie można też tracić z pola widzenia, że potrzeby mieszkaniowe i w zakresie wyżywienia małoletnich pokrywa obecnie opieka społeczna, ale sytuacja taka jest sytuacją jedynie tymczasową, a w myśl powołanego już przepisu art. 133 kro to rodzice są zobowiązani do utrzymywania dzieci, które nie są w stanie utrzymać się samodzielnie. Być w przyszłości matka małoletnich będzie zmuszona zapewnić dzieciom inne mieszkanie niż obecnie zapewnia (...), co wpłynie na podwyższenie kosztów utrzymania małoletnich powodów; może także dojść do pojednania rodziców małoletnich powodów i ponownego ich wspólnego zamieszkania. Przy wydawaniu orzeczenia co do meritum sprawy Sąd zobowiązany jest wziąć pod uwagę stan faktyczny istniejący w dacie wyrokowania.

Pozwany swój miesięczny dochód określił na sumę 1700 zł w skali miesiąca. Ponadto oświadczył, iż jest w stanie zarobić od 2500 zł do 3000 zł miesięcznie. Zdaniem Sądu zadeklarowana wysokość potencjalnych dochodów pozwanego nie odpowiada prawdzie. Gdyby istotnie K. D. miał możliwość podjęcia aż tak atrakcyjnej pod względem finansowym pracy, Urząd Pracy w G. zaproponowałby mu stosowne zatrudnienie. Tymczasem pozwany decyzją PUP w G. został uznany za osobę bezrobotną. W ocenie Sądu K. D. zadeklarował możliwość podjęcia zatrudnienia za wynagrodzeniem miesięcznym od 2500 do 3000 zł tylko na użytek innego postępowania, a mianowicie w zakresie powierzenia władzy rodzicielskiej nad małoletnimi powodami. Na podstawie doświadczenia życiowego Sąd uznał, iż maksymalny dochód miesięczny pozwanego, jaki mógłby uzyskać pracując w wyuczonym zawodzie, to kwota około 2000 zł miesięcznie.

Matka powodów osobiście sprawuje codzienną troskę o utrzymanie i wychowanie dzieci, a zatem udział finansowy pozwanego w ponoszeniu kosztów utrzymania małoletnich powodów winien być większy niż ich matki. W ocenie Sądu okoliczność bezprawnego przetrzymywania przez pozwanego każdego z małoletnich powodów nie może skutkować zwolnieniem K. D. od obowiązku alimentowania dzieci w okresach, kiedy nie były one przy matce.

Biorąc pod uwagę przyjęty koszt utrzymania małoletnich, rozmiar możliwości zarobkowych pozwanego oraz fakt, iż oboje rodzice mają obowiązek utrzymywania dzieci, które nie są w stanie utrzymać się samodzielnie, Sąd orzekł jak w pkt. 1 i 2 wyroku.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego zapadło w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c. W myśl powyższego przepisu strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty

niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika procesowego ustalono w oparciu o § 6 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dziennik Ustaw Nr 163 Poz. 1348). Wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie wynosiła 12000 zł. Zważywszy na stosunek w jakim strona powodowa wygrała sprawę, Sąd orzekł jak w pkt 4 wyroku. Omyłkowo Sąd w wyroku nie zasądził kosztów zastępstwa procesowego na rzecz strony powodowej, tylko na rzecz pełnomocnika powodów, przy czym na skutek omyłki pisarskiej błędnie w orzeczeniu zapisane zostało nazwisko adwokata i początkowa data płatności alimentów, w związku z czym wydane zostało odrębne postanowienie w przedmiocie sprostowania orzeczenia.

Sąd na podstawie art. 102 kpc odstąpił od obciążania pozwanego kosztami postępowania. Zgodnie z powołanym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Od pozwanego zasądzono alimenty od października 2014 r. i zdaniem Sądu powinien on w pierwszej kolejności uzyskiwane dochody przeznaczać na pokrycie potrzeb dzieci, a nie na pokrycie kosztów Skarbu Państwa.

O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł w punkcie IV wyroku, mając na względzie treść art. 333 § 1 pkt 1 kpc.